Székesfehérvár, 1911. XVIII. évfolyam, 7. szám. Kedd, január 17.

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Előfizetési árak: 1 évre 16 kor., 1/2 évre 8 kor., 1/4 évre 4 kor. Egyes szám ára 10 fill.

Felelős szerkesztő: BILKEI FERENC.

Megjelenik: kedden, csütörtökön és szombaton este. Szerkesztőség és kiadó-hivatal: Szent-István-tér 1. Egyes számok kaphatók: a dohánytőzsdékben.

Az egyházi vagyonról.

Ezrek lelkében élő, forrongó gondolatokat pattantott ki Prohászka püspök karácsonyi vezércikkével. Ezrek érzik, érezték régóta, hogy az egyházi vagyon körül oly bajok vannak, melyek előbb-utóbb katasztrófához vezetnek, de nem volt senki, ki ezen aggodalmának kifejezést adni, a bajok orvoslására kellő formában módot ajánlani tudott vagy mert volna.

Az ellentáborban évről-évre magasabban lobog a szenvedelem lángja, napról-napra erősebb a harcizaj s mi a történelmi tradíciók, a törvényes jog kényelmes vánkosán pihenve megelégedtünk a régi, stereotip kijelentés hangoztatásával, hogy a szekularizáció—*rablás*.

Ez igaz. De igaz az is, mit Prohászka püspök az ő cikkében mond, hogy — paraszti módon átirva — fütyülnek ma annak a jogára, ki azt nem tudja körülsáncolni és megvédelmezni.

Fájdalom, a *jogon* és igazságon kivül havatovább kevesebb és kevesebb lesz a *jogcimünk*, melynek alapján az egyházi vagyon fenntartását követeljük. A régi nagy áldozatok, melyekre az egyházi vagyon birtokosai — nem mondom, hogy *kötelezve* voltak, de amelyeket nagylélekkel hoztak, jórészt megszüntek, a hazát fenyegető nagy, imminens veszélyek elmultak s a mai jólelkü nagyjavadalmasok sokszor fejedelmi jótéteményeiről nem tud, vagy nem akar tudni a világ.

S szomoruan valljuk be, czeknek a nagyon tiszteletreméltó, áldozatos lelkeknek a sora is ritkul napról-napra. Ezer sebe van a magyar katholicizmusnak, ezer oldalrol környezi a veszély erkölcsi, szellemi, anyagi javait, ezer kéz nyúl esengve egy kis támogatás után — s alig van sziv, alig van zseb, mely ennyi szükség láttára megnyilnék. A jók, kiknek a nevét áldva emlegeti a város, a megye, az ország, emberfölötti áldozatokat hoznak a jó ügyért, a többiek ugy mennek el egy-egy sorvadó szent ügy, egy-egy veszendőbe menő katholikus vagy emberbaráti intézmény mellett, mint a pap és levita az irgalmas szamaritánus parabolájában.

Papságunk jórészt az állam jóvoltából hozott kongrua törvény dacára is még mindig kolduskenyéren tengődik; theologiai tanáraink, egyetemi végzettségük, doktorátusaik dacára is a joggal nagyon szegényeknek hirdetett tanitóknál, vasuti kalauzoknál, sőt lámpistáknál alacsonyabb „fizetési osztályban" vannak; iskoláink a nép adózóképességének csökkenése folytán egymásután csúsznak át a felekezetlen állam kezei közé; sajtónk, ez a nagyrahivatott intézményünk s — ha van még ilyen — egyetlen mentsvárunk, nyomorog s a lét és nem lét örvényei közt bukdácsol; az ellenség tüzes kanóca már ott ég a házunk szalmafödele alatt: és hányan vannak az arra hivatottak közül, kik mindezt ésszel, szivvel felértenék?

S még ha a tapasztalat ezerszeresen nem bizonyitaná, hogy átok ül ezen a szükkeblüségen! Akinek szeme nyitva van, látja, hogy kétféle vagyon van, melyen soha sincsen áldás, ahol el lehet mondani, hogy „post equitem sedet atra cura": az a pénz, melyhez szegények, árvák könnye tapad s az, mely papizsebekben rendeltetése ellenére megreked.

Nem célja e soroknak piacra vinni a házi bajokat, melyek ismeretlenek a nagyközönség előtt. De e város, e megye most élő nemzedéke a tanuja annak a nagy kataklizmának, mely nálunk körülbelül egy évtizeddel ezelőtt egy óriási, egy egész életen át regénybeillő fukarsággal gyüjtött papivagyonnal végbement, ugy, hogy rombadölése után az örökös börtönbe került s később koldusbotra jutott s annak a másik örökségnek, melynek tulajdonosai botránynszámba menő módon ültek tort a hagyományozó alig kihült teteménél.

Igaza van Prohászka püspöknek. Ezt a nagy anyagi erőt ennek hovafordítását nem szabad a lelkismeretekre bizni. A lelki-

Mimi, a távbeszélő hölgy.

— A *„Fejérmegyei Napló"* tárcája. —

A kalap az ágy alatt, a téli kabát pedig a szoba közepén hentereg, a fehér nyakkendő rojtjánál fogva ragadt oda a kis fogasra, ahová a gazda messziről hajitotta, amikor a vasúti állomásról visszatért. A kis szoba teli van szivarfüsttel, amely körülmény jelentékenyen hozzájárul ahhoz, hogy a kora téli délutánon már alkonyati homály uralkodjék benne.

A szél bátran zörög és tilinkózik malacos sivitással a rozzant vaskályha lyukas oldalain; nem égeti meg izgága ujjait, hiszen az utolsó elsorvadt parázs most potyogott le a nyitott hamutartóba s onnan pislog ki álmosan, mig csak a szél tilinkózása le nem zárja fáradt szemhéjait.

A gazda, Vékás Gedi, gimnáziumi segéd tanár, zongorájára borulva szörnyüket sóhajtozik s közben fel-felnyög, mintha csak kegyetlen kezek éles tört forgatnának szivében. Eddig nyugodtan és vigan élt. A kis fizetését elköltötte s az ebédet és vacsorát kedélyesen fogyasztotta el az adótárnokéknál, akiknek kamasz fiát magánvizsgára készitette elő. A karácsonyi ünnepekre azonban lejöttek azok a furfangos pesti rokonok s köztük a veszekedett szemü Mimi is, a távbeszélő hölgy, akivel drót nélkül is hamarosan megértették egymást, pedig a gyakorlatot rövid néhány nap alatt, karácsonytól Szilvesterig kellett elsajátitaniok.

— — — — — — — — — — — —

Mikor bemutatta magát:

— Vékás vagyok!

Mimi elnevette magát s hogy valamit mondjon, pajkosan felelte: „Ugyan ne mondja," de eközben odatapadt a szeme a fiatal tanár tiszta arcára, aki szintén csak lassan tért magához abból az első zavarodottságból, amelybe a szinte kihivó nézésü szemek sodorták.

Vékás Gedeon ijedten konstatálta, hogy meg van babonázva, de hiuságát simogatta a leány figyelme.

Mimi szive rohamot vert s elméjében hamarosan kész lett az itélet: a fiu csinos megjelenésü, szép jövőjü — meg fogom hóditani.

Mig e gondolatok gyorsan megszülettek, befejeződött a rokoni ölelkezés s a leány rászólt a nyirott bajuszát simogató tanárra:

— Vékás ur, lesz szives segiteni!?

— A legnagyobb szerencsének tartom — felelé, miközben már gyengéden huzogatta le a kabátot s szivta magába az illatot, amely ugy megbóditotta, hogy bátorságot vett magának s megszoritotta a leány kezének a csuklóját.

A leány összerezzent, majd komoly pillantást vetve a fülig elpirult Gedi barátunkra, halkan odasugta:

— Mit akar? Nagyon merész!

Vékás tanár ur kiejtette a csinos felötöt kezei közül s ha agyonütötték volna, se tudta volna megmondani, hogy mit is akart tulajdonképen, hanem leguggolva a földön kotorászott, mert közben a Mimi kisasszony kalaptüje és fésüje is lepotyogott.

A társaság ezekből mitsem vett észre, csak akkor terelődött rájuk a figyelem, amikor Vékás az összegyüjtött kincseket a leány pajkos kacagása közben térden állva nyujtotta át.

— Ejnye, hisz itt valóságos lovagok laknak — csicseregte Mimike.

— A történelem tanára vagyok s most tanitom a lovagias középkort — felelé pipacsvörösen Vékás Gedeon már teljesen megnyugodva, miután Mimi pajkosan mosolyogva szájára tette mutatóujját.

Ebből Gedi barátunk megértette, hogy harag nincs, minden rendben van, csak jó lesz hallgatni a kalandról.

Mikor késő éjjel hazaindult, csordultig volt

Sövegjártó János vászon kereskedése Székesfehérvár, Barátok épülete, EZELŐTT: Özv. HANEL ANTALNÉ. Nagy választék ágy és asztalneműekből, — — fehér és szines barchetok, stb. — — Olcsó szabott árak.

Mai lapunk 4 oldal.

00000033

Oroszlánvédjegyü frakkingek, gallérok, kézelők, hamerli magas és alacsony bőrkesztyük, lack és chevró bőli cipők urak és nőknek, farsangi uri és női divat-cikkek nagyválasztékban, olcsó szabott árak.

Knazovitzky Béla kamarai szállító
Székesfehérvár.

ismeret igen rugalmas valami s egyik emberé ilyen, a másiké amolyan. Mindegyiknek más a hordképessége. *Intézményes* gondoskodás kell ide és — amit e lap érdemes szerkesztője emlitett multkori cikkében — ezrek, milliók bevonása abba az érdekkörbe, mely az egyházi vagyont magáénak tarja, tudja, érzi. Az már aztán mindegy, hogy a szörnyüséges nehezen születő autonomia utján történik-e ez, vagy pedig — ami talán még jobb lenne — a nagyjavadalmasok jobb megértése folytán megvalósitandó oly intézkedéssel, mely a kánonjogi szabályok és etikus törvények annyi eklatans áthágását tenné lehetetlenné.

*

Alig láttak volna e sorok napvilágot, ha a magyar lapok minap nem közölték volna az osztrák keresztény szociálisták orgamumának a Reichspostnak (melyet sokan Ferenc Ferdinánd trónörököshöz közelállónak szeretnek tartani) egy Budapestről eredő cikkét, melyből itt adunk egy passzust:

— A kor magaslatán álló és mély egyházi szellemtől áthatott székesfehérvári püspök kezdeményezése, irja a Reichspost — az esztergomi körökben ugyan ellenállásra talál, de több püspök, különösen pedig a magyar alsópapság osztja Prohászka nézetét. Az alsópapság körében az eszme megvalósitásától a katholikus tömegek öntudatának és lelkesedésének eddig nem is sejtett fellendülését várják. A székesfehérvári püspök oldalán áll a katholikus népszövetség is, amely e hó folyamán több népgyülést fog tartani ebben a kérdésben. Ezeken a népgyüléseken tiltakozni fognak az ellen is, hogy Prohászka kezdeményezését a szekularizáció szinében tüntessék fel.

Ezekután a következő szintén Budapestről keltezett fantasztikus hirrel végzi cikkét a Reichspost:

A jelenlegi magyar kormány tanulmányozza a püspökségek, káptalanok és apátságok jövedelme hovaforditásának kérdését. Beavatott körökben most felemlitik, hogy nem régiben igen magas egyházi személyek jelenlétében egy katholikus mágnás a következő kijelentést tette:

— Ha az állam pénzügyi teherbirása nem volna elegendő a küszöbön levő óriási tengerészeti és hadügyi költségek fedezésére, akkor ultima *raciókénti az egyházi vagyont* is fel kell használni bizonyos formában ezek fedezésére.

Igy van és igy lesz. Gondolkodó embereknek komoly meggyőződése, hogy egy évtized mulva nem lesz magyar katholikus egyházi birtok. Ha katasztrófa éri az országot, addig sem kell várni, ha csak — Prohászka püspök nagy lélekkel, nagy szivvel kiadott programmját illetékes helyen meg nem értik, meg nem szivlelik és — meg nem valósitják.

Ez a programm nemcsak nem imprudencia, mint egyik vidéki katholikus lapunk irta, de az egyetlen mód a fenyegető veszély elháritására.

Jól mondta a szabadkőmives „Világ" cikkirója, hogy nem a jog és tradició hangoztatói a legveszedelmesebb ellenségei a szekularizációnak, hanem Prohászka püspök.

Az Isten áldja meg őszinteségéért!

Spektator.

UJDONSAGOK.

NAPTÁR.

„ 18. Ügyvédi kamara közgyülése délelőtt 11 órakor.
„ 21. Jótékony nőegylet teaestélye a Vörösmarty-körben.
„ 21. D. V. munkások testedzőkörének táncestélye Magyar Király.
„ 21. A helybeli vas- és fémmunkások táncmulatsága. Latzkovits vendéglő.
„ 22. Népakadémia diszelőadása és a Katholikus Legényegylet táncmulatsága a Szent István teremben.
Február 5. Polgári Dalkör nagyszabásu hangversenye és táncestélye Szent István terem.

— **Hitvédelmi előadás.** A holnapi hitvédelmi előadást a Szent István Teremben dr. *Prohászka* Ottokár püspök ur tartja. Cime: *Az egyház mint kulturtényező.* Kezdete este 6 órakor.

---

a szive édes érzelmekkel. Keble feszült, kalapját félrevágta s valami eddig ismeretlen áriát fütyörészett, mely valahonnan a szive fenekéről eredezett, sőt még lábai is bucsut mondtak a köznapi lépéstempónak és az összes ismeretes táncnak figuráit kopogták nagy összevisszaságban a kikoptatott, tulságosan kisvárosias kövezeten.

Hazaérve kis szobájába, gyorsan világosságot csinált, mert bántotta a réma sötétség őt, a szerelmes Vékás Gedit, aki legalább is a fél várost szerette volna álmaiból felrázni s belekiáltani az emberek fülébe, hogy milyen boldognak érzi magát.

Hiszen hóditott! Meghóditott egy pesti kis lányt, az aranyos Mimit, akinél szebbet, bájosabbat senki sem mutathatna neki és ha mutatni akarna, keresztül gázolna rajta, mint vakmerő rágalmazón.

Mialatt szive forrongott s elméjében a vágyak és tervek egymás hátán bukdácsoltak, előhuzta drága zsákmányát szive fölül: mellénye felső zsebéből.

A zsákmány kicsi himzett zsebkendő volt, gyöngyvirágillattal, egyik sarkában gazdája nevével, világoskék betükkel volt ráhimezve — Mimi.

— Mimi! Mimi!

Ez volt Vékás Gedeon tanárnak minden gondolata s azt az illatos kis kendőt csoda, hogy le nem nyelte, oly hevesen szoritotta ajkaihoz. Gondolkozott, ábrándozott. Sokáig tartott, mig nyugalomra tudta hajtani fejét.

Az álom végre is hatalmába keritette kimerült idegeit s kajánul lezárta előle a szerelem paradicsomát, miután a Mimike kedves kinálgatására ugy bevacsorázott, hogy büntetésül fenevadakkal, rablókkal és gyilkosokkal kellett viaskodnia az egész éjen keresztül.

*

Az adótárnokék a vendégekkel együtt a kapuig kisérték ki Vékás Gedeont, mert igazán szólva mindnyájukat meghóditotta kedves modorával.

Mikor a kapu bezárult, a tárnokné belekapaszkodott a csillagokat bámuló Mimi karjába s halkan odasugta neki:

— Nos, hugocskám, sebet kaptunk?

— Hogy érti, nénikém — kérdezte Mimi pajzánul felkacagva.

— Csak ne tettesd magad, hiszen nekünk is van ám szemünk! Gondolom, hogy keserves lesz a visszatérés Budapestre.

— Ojjé! vannak nekem otthon hüséges lovagjaim. Vékás tanárral szaporodott a gárdám. Egy emberrel több van csapatomban s ezzel vége.

S Mimi azzal az elhatározással tért nyugalomra, hogy az egész dolgot csak „hecc"-nek fogja tekinteni s folytatni fogja a tréfát. Mert hiszen mi is volna más az egész, mint tréfa?!

Szivének húrjain azonban más nótákat játszottak az álom újjai, mert hiszen a nyirott bajszú Vékás Gediről álmodott, aki majd a leejtett tárgyakat nyujtotta át hamiskás mosoly kiséretében, majd pedig, mint középkori vitéz lovag rúgtatott elébe: készen szive választottjáért küzdeni, harcolni, kopját törni.

*

Másnap Mimi a gyermekszobának is szolgáló előszobában ütötte föl főhadiszállását. A világért sem azért, mintha Vékás Gedeon tanárral akart volna találkozni, akinek a magánóra megtartása végett mindenesetre ezen a szobán kellett végigmennie, hanem, mert neki épen ez a szoba tetszett leginkább, no meg oly édes volt a kis Erzsike, az adótárnokék hároméves kis leánya, hogy talán egy esztendeig is eljátszott volna vele egyfolytában.

Ugy megölelte, ugy összecsókolgatta Mimi azt a kis csöpséget, az meg csak csodálkozva nézett fel az idegen nénire, aki őt szereti, de rá sem néz, hanem az ablakon keresztül egyre a szemközt levő kaput lesi s vizsgálja.

Egyszerre, ugy tiz óra tájban, hevesen bevágódott a kapu s feltünt Vékás Gedi daliás alakja.

Mimi erre akkorát sikitott, hogy talán a kettős ajtón keresztül is kihallatszott, Erzsike megriadt, sirásba fogott a nem várt sikoltás hallatára, ugy hogy a belépő Gedi barátunknak az ijedező Mimike segélyére kellett sietnie, aki a siró kicsikét sehogysem tudta megnyugtatni.

Simogatták az Erzsike aranyszőke haját s meg-megpuszizták gömbölyü arcocskáját oly buzgón, oly odaadással, hogy mit sem bántotta őket, ha közben egymás kezét találták megsimogatni, vagy ha arcuk többé-kevésbbé összeért.

Szinte sajnálták, hogy a kicsike oly hamar megbékült, de még inkább, hogy a sirás-rivás odavonzotta a magánvizsgázó kamaszt, miért is Mimike kénytelen volt Vékás urat hivatalosan megszólitani:

— Foglaljon helyet tanár ur! Sajnálom, hogy ilyen kellemetlen muzsikával fogadtuk s fogadja hálámat a békitési munkálatokért.

— Köszönöm drága nagysád, de amint látja, már itt vár a növendékem. Hanem, ha megengedi, a lecke óra után bátorkodom tiszteletemet tenni. — Igy szólva Gedi barátunk, meghajolt mélyen és érzéssel s a tanuló-szoba ajtaja felé indult, nyomában a nagy lapaj diákkal, aki közben ékes grimaszokat vágott, mint olyan, aki valami furcsát sejt, vagy talán már tisztában is van a körülményekkel.

R. B.

00000034

— **A Jótékony Nőegylet mulatsága.** Szombaton olyan mulatságot rendez a Jótékony nőegylet, a mely mindenkit kell, hogy érdekeljen. Az Erzsébet népkonyha javára hivják mulatni a publikumot szép asszonyok, szép leányok, városunk intelligenciájának szine-java, a kik ott szoktak járni a szegények között, a kik napról-napra járnak a Népkonyhába az irgalmasság cselekedeteit gyakorolni, a kik maguk osztják ki az éhes, rongyos, kékre-zöldre fagyott s talán valamikor jobb sorsot remélt szerencsételeneknek a sovány ebédet, azok szólítják meg a jól öltözött hölgyeket és urakat:

Ti! a kiket a sors nem sujtott le a balkezével, a kiknek meg van a mindennapi hus mellé a meleg illatos szobátok, a puha kényelmetek, jöjjetek szombat estére a mi szegényeink segitésére. Nem a nyomoruság tanyáira hivunk benneteket, hanem a Vörösmarty Kör parkettjére és csak alig valamit, potom 2 koronát kérünk, a melyért az esti tea és jó mulatság is jut ellenszolgálmányul. Minél többen jőjjetek, hogy sokan, kevésből minél többet juttathassatok a jótékonyság oltárára.

— **Eljegyzés.** *Kovács Lajos dr.* városunk ambiciozus és tehetséges fiatal ügyvédje ma este tartja eljegyzését *Vigyázó Micike* urleánnyal, Vigyázó Imre kulturfőmérnök bájos leányával. Az eljegyzés persze városszerte kedves érdeklődést kelt s mi annál kedvesebbnek tartjuk, mert a nagy esemény első selyem szálai a néhány év előtti műkedvelői szinielőadások idején kezdtek fonódni, akkor, a mikor az ifju műkedvelői gárda K. Nagy Dezső vezérlete alatt több felejthetetlen estén gyönyörködtette a fehérvári publikumot. Többek közt a Gyurkovits leányok is szinre kerültek, a mikor Vigyázó Mici az egyik életrevaló és fess Gyurkovits leány szerepében kacagtatta a publikumot. A partnere Horkay Feri (Kovács Lajos, akkor még ügyvédjelölt) volt, a kit olyan szivrehatóan tudott belebiztatni abba, hogy beszéljen a mamával, hogy azóta se tudta elfelejteni. Tanult szorgalmasan, megszerezte az ügyvédi diplomát, berendezett egy máris szivesen keresett ügyvédi irodát és aztán megtette azt, a mi azóta is a fülében cseng: beszélt a mamával s a mama szivesen adta rájuk édesanyai áldását.

— **A népakadémia** vasárnápi előadásán Bilkei Ferenc, lapunk felelős szerkesztője tartott igen érdekes és élvezetes előadást norvégiai és afrikai utazásáról. Utána Gebauer Ferenc adott elő magyar népdalokat kellemes bariton hangján. Énekszámait Szijártó Géza ügyesen kisérte hegedün. Pischl József a „Ripacs ur keservei" c. monolog előadásával kacagtatta meg a publikumot, végül pedig a „Két süket" cimü vigjáték előadása következett, melyben különösen Horváth Teruska tünt ki ügyes játékával.

— **A vármegyén** f. hó 19-re kitüzött számonkérőszéki ülés f. hó 23-ára halasztatott el.

— **A függetlenségi kör** küldöttsége vasárnap délelőtt látogatást tett Holly Géza drnál azért, hogy visszavonassa vele a függetlenségi kör alelnöki állásáról való lemondását. A kapacitálás azonban itt is teljesen sikertelen maradt. Holly Géza dr. kereken kijelentette, hogy elhatározását nem változtathatja meg. És pedig azért nem, mert az ellene támasztott gyülölet aknamunkásai között olyanokat is talált, akik épen a függetlenségi pártban visznek vezető szerepet. Olyan emberek élén pedig nem kiván vezető állást, akiknek a hátmögötti, alattomos, nem őszinte eljárását várhatja.

— **Halálozás.** Mély részvéttel értesültünk, hogy Deutsch Ignác fakereskedő városunk társadalmi életének egyik kiváló és általános tiszteletnek örvendő tagja, a Deutsch testvérek-cég megalapitója, vár. biz. tag, a v. takarékpénztár igazgatósági tagja, az Osztrák Magyar Bank váltóbirálója, stb. stb. szombaton este 9 órakor alig néhány percnyi szenvedés után életének 81-dik boldog házasságának 42 dik évében elhunyt. Régóta gyengélkedett, de halála előtt pár órával még maga biztatta leányát, Grünfeld Pálnét, hogy a nőegylet báljára menjen, Azután nagyfoku szivgyengeség lepte meg, hivták hozzá Mészöly József drt, de az emberi tudomány nem segitett többé, kiszenvedett. Egyike volt a város leghatalmasabb vagyoni erejü polgárainak, a ki szorgalmas kitartó munkájával milliókra menő vagyont szerzett. Emellett megszerezte polgártársai becsülését, a megye mágnásai épugy megbecsülték, mint a körülötte élő polgári társadalom vagy azok, a kikhez kereskedői tudása fűzte. Eszes, művelt, sokat olvasott és tanult ember volt. Legjobban azonban családja szerette, a melynek szerető, odaadó jóságos atyja volt. — Temetése tegnap d. u. volt a Széchenyi utcából óriási részvét mellett. Ott volt a város egész intelligenciája: Saára Gyula dr. polgármester vezetése alatt a városi tisztikar és törvényhatósági bizottság; Cziráky Antal gróffal az élén a városi Takarékpénztár, a pénzintézek, állami és megyei hivatalok, a jótékonysági intézetek, stb. stb. Steinhezz Jakab dr. főrabbi szép, a gyász mély hangulatával teljes beszéde után a kar megható éneket zengett s aztán kikisérték a hallottaskertbe.

— **Jég!** Columbus nem kevesebb örömmel rikkanthatta a szárazföldet, mint sok fiatal, tettrevágyó, jégért epedő, a korcsolyázás gyönyörüségeiért lelkesedő fiatal leány és ifju zengi a ditirambusokat két nap óta, amióta tükörsima jégen vigan hasadnak a pompás gömbölyü ivek a korcsolyák alatt. Jég! Sport! Edzés mulatság közben. Ez kell nekik. S ha tél apót durcás arcok fogadták nap-nap után, most meg vannak bocsátva nagy bünei, elfelejtették az eddigi kályha mellett pipázgató lustálkodását, mert a mulatság teljes, szabad és korlátlan. E mellett gyönyörü tiszta napok, derülten mosolygó kék ég nevet le reánk. Meg is nyugtatna bennünket, ha egyszersmind nem keltené fel aggályainkat, hogy hátha ellágyulás, sáros, lucskos olvadás lesz mindennek a vége. Ettől félnek a jégvágók is, akik egy pár nap óta szinte éjjel-nappal takaritják verembe az aszalni való jégszükségletet.

— **A városi javadalmi bizottság** folyó hó 16-án délelőtt ülést tartott Mohai Lajos pénzügyi tanácsos elnökletével. A bizottság nevében az elnök üdvözölte Sommer Mór jav. biz. tagot kereskedelmi tanácsossá történt kinevezése alkalmából. A javadalmi bizottság a tanács utján előterjesztést tesz a közgyülésnek, hogy a javadalmi hivatal személyzetét kivétel nélkül 15 % drágasági pótlékban részesitse mindaddig, amig az új javadalmi szabályrendelet jóvá nem hagyatik, a két javadalmi főügynöknek pedig 1910 január 1-ig visszamenőleg 200 200 korona pótlék megszavazását is javasolja a bizottság. Kolozsvármegye országos mozgalmat inditott a bor és hús adó eltörlése végett. E célból feliratot intézett a kormányhoz és a képviselőházhoz s ezen feliratát hozzánk is megküldötte pártolás végett. A javadalmi bizottság pártolni ajánlja ezt a feliratot.

— **Jelmezbál.** A székesfekervári izr. nő és krajcár-egylet folyó hó 14-én este egy minden tekintetben sikerült jelmez estélyt rendezett a Magyar Király szálloda termeiben. Annyian voltak az estélyen, hogy a táncteremben alig lehetett mozogni s a francia négyesre felállott párok két colonban sem fértek el. A tarka-barka festőies jelmezek között legtöbb volt a különféle virágokat megszemélyesitő, tündéreket, pásztor- és halászleányokat ábrázoló jelmez, de voltak különlegességek, pl.: kéményseprő, zsoké, messenger boy, testőr stb. is. A táncmulatsághoz a zenét a helybeli V. honvádzenekar és Csanyi Pista cigánybandája szolgáltatták. A jól sikerült mulatság kitünő hangulatban csak reggel 6—7 óra között ért véget.

A jelenvolt hölgyek névsora a következő:

Jelmezben voltak: Bauer Aurélné (bidermayer), Berényi Erzsébet, Budapest (cigány), Berger Katinka (aranyeső), Berger Mariska (rózsa,) Bleier Jenőné (saffó), Bölcskey Elza (csillag), Erzsike (pipacs), Bruk Jolán (cigány), Fleischer Vera (spanyol lány), Fleischer Zsuzsa (pipacs), Ganz Bözsi (testőr), Gerő főhadnagyné, Günsberger Irén (cigány), Haas Jolánka (francia baba), Hártmann Ilonka, Bicske (pásztorlány), Hawranek Janka (pattogatott kukorica), Hoffmann Annus (kéménysepő), Hoffmann Elza (jockey), Huszár Manci, Lepsény (halászlány), Káldor Róza (l'académie d'immortelle), Klein Biri (moharózsa), Klein Jolán (pillangó), Klein Mariska (Messinger boy), Krausz Lenke (vadrózsra), Korai Juliska (görög), dr. Kausz Emilné (carmen), Kürti Ticsi (pipacs), Lőwy Mariska, Nagyszőllős (bohóc), Lőwinger Bözsi (pierrette), Lőwinger Juliska (hollandi lány), Ludasi Margit, Kisbér (babarozsa), Lukács Sándorné, Lustig Fáncsika (hollandi lány), Naszály Józsefné (oláh nő), dr. Pataki Árminné, Pataki Lenke (tél), Puch Jolán, Hajmáskér (cigány), Pick Margitka (mezei virág,) Pick Marietta (aranyeső), Pollák Rezsőné (japán), Pátz Ilona Szentendre (angol baba), Schlesinger Sándorné (spanyol táncosnő), Schön Erida (buzakalász), Schön Erzsi (buzavirág), Schön Frida (pierrette) Steinherz Rózsi (virágárus lány), Szegő Béláné (viziróza), dr. Székely Nándorné (hollandi nő), dr. Stasser Jenőné (libapásztor), Téri Irén (vadgesztenye), Téri Violka (narancs), Vető Irén, Felcsut (hamupipőke), Vogel Józsa (pezsgő és szőllő), Wertheim Pálné (Yes poudre), Weiss Bianka (rococó), Weiss Bianka (amerikai barmaid), Weiss Lenke Enyig (vadrósza), Ullmann Ilona, (ibolya).

A jelmez nélkül jelenvolt hölgyek névsorát a rendezőség az érkezés sorrendjében következőképpen irta össze:

Grünfeld Jakabné, Wertheim Árminné, Dr. Fas Rezsőné, Havas Gáborné, Komáromi Farkasné, Hoffmann Lajosné, Ehrlich Miksáné, Rosenberg Sándorné, Schön Simonné, Boglár Pálné, Dr. Weisz Arnoldné (Nagy-Bittse,) Galambos Arthurné, Reinitz Lipótné, Hirschfeld Adolfné, Dr. Hartman Józsefné (Bicske), Schwarc Sománé, Pollák Gusztávné, Pető Miksáné, Dr. Krausz Zsigmondné, Ludasiné (Kisbér), Knazovitzky Béláné, Pick Józsefné, Sacher Pálné, Wiener Gyuláné, Bölcskei Ignácné, dr. Lénárt Albertné (Bpest), Halászné Veisz Ilona, Volf Józsefné, Vogel Sándorné, Eisler Adolfné, Vermes Frigyesné, Pollák Jánosné, Klein Gyuláné, Bruck Márkné, Lőwi Nándorné, Rosenzweig Lászlóné, Grosz Aladárné, Weisz Miksáné, Lusztig Gyuláné, Kovács Antalné, Dr. Gál Jenőné, (Bpest), Laki Bertalanné (Bpest) Vető Zsigmondné (Felcsut), Haas Frigyesné, Fráter Izidorné, Fischer Mórné (Polgárd)), Pick Rezsőné, Pick Miksáné, Márkus Miksáné, Seeman Józsefné, Adler Lajosné, Görög Kálmánné, Stignitz Vilmosné, (Varasd), Krauszné. Lővinger Mórné, Steinherz Jakabné, Steiner Béláné, Klein Lajosné, Weisz Ignácné, Pollák Jánosné, Berger Árminné, Heumann Józsefné, Káldor Dávidné, özv. Sterné, özv. Klein Józsefné, Téri Józsefné, Elek Gyuláné, Pollák Rezsőné, Havas Tivadarné, Paukné (Hajmáskér), Fleischer gyuláné, Dr. Herc Oszkárné, Gerő főhadnagyné, Dr. Pataki Árminné.

Leányok: Preisach Hermin, Seeman Margit, Blauhorn Margit (Wien).

— **Furcsa kérvény.** A vármegye alispáni hivatalához furcsa kérvényt küldött be ma délelőtt a fejérmegyei község érdemes birája. A kérvény igy hangzik:

S község, az uradalomban fellépett ragadós száj és körömfájás miatt lezárva lévén, a marha levelek kiadása különféle rendeletekkel betiltatott.

Miután pedig az szomszéd községek vennének a mi községünkből további tartásra marhákat s igy haszna lehetne községünk lakosságának ennélfogva odaterjed alázatos kérésem, hogy tekintettel arra, hogy a száj és körömfájás az urodalomban már meg is szünt és hogy *a község belterületén az urodalmi gazdatisztet kivéve seholsem fordult elő*, a zárlatot feloldani, a marhalevelek kiadását kegyesen engedje meg.

Az ügybuzgó biró úr alighanem elirta magát.

Révai Nagy Lexikonát fölösleges a fővárosi könyvügynököktől megrendelni, mert azt épugy szállitja Klökner Péter udvari könyvkereskedő Székesfehérváron, részlet fizetésre is.

00000035

— **Támadás fényes nappal.** Nem a rendőri szolgálat hiányossága ellen akarunk támadást intézni, hanem a mi népünk hallatlan durvasága ellen, amely lépten-nyomon ujabb sebeket fakaszt föl. Erre mutat a mai eset is. Az Árvaház mögött, a Rákóczi-utca és a Kigyó-utca közötti csatornaparton ma d. e. 11 óra tájban egy uriaszszony ment. Egyedül volt s ezt az egyedülletet egy meglettkoru parasztember arra használta föl, hogy támadást intézzen ellene. Hogy mit akart: rabolni, vagy egyebet, nem lehet tudni, mert a szerencsétlen, megrémült asszony sikoltozni, rendőrért kiáltozni kezdett. Rendőr arra nem levén, védtelenül ki volt téve a a durva ember otrombaságának. Szerencsére arra ment Horváth Géza csendőrőrmester, aki azonnal a védtelen asszony segitségére sietett. A támadót arcul ütötte, amikor az tüstént kénytelen volt belátni, hogy kemény öklü emberrel van dolga. Futóra vette a dolgot és beszaladt Borchert Jenő dr. ügyvéd házába. Horváth Géza azonban tudta, hogy a háznak két kijárata van s ezért a Kigyó-utcai ajtóhoz sietett. Ott nyakon is csipte a rugódzó atyafit. De egyedül levén nem tudta a városházra kisérni. A támadó Varga Ferencnek mondotta magát.

— **Halálos szerencsétlenség.** Velence község határában, az országuton, végzetes szerencsétlenség történt folyó hó 14-én este. Tereánszky János urodalmi cselédember szekérrel tartott hazafelé s utközben egy vizmosásnál a szekér akkorát zökkent, hogy a rajtaülő Tereánszki János lebukott az ökrök közé. A szerencsétlen emberen a szekér kerekei keresztülmentek s úgy összezuzták, hogy ott nyomban meghalt.

— **Baleset.** Steiner Béla, a Pollák Gusztáv és társa cég beltagja, vasárnap délelőtt a házának udvarán megcsuszott és oly szerencsétlenül esett el, hogy ballába eltörött.

— **Elvetemült vadorzók.** Mergl Ferenc 28 éves, móri lakos, ismertnevü orvvadász a napokban kora hajnalban József nevü 22 éves öccse társaságában cserkészni ment özv. báró Luzsénszky Henrikné erdejébe. Szabó József 56 éves erdőőr azonban észrevette a vadorzókat s megfelelő távolságban óvatosan követte őket. Az orvvadászok amint az erdőőrt észrevették, egy-egy fa mögé huzódtak s puskájukkal célba vették az éber őrt. Először Mergl József lőtt. A lövésben gyakorlott orvvadász fegyveréből hat szem sörét furódott Szabó József homlokába s a kötelességét hiven teljesitő erdőőr arcán 6 csatornában ömlött alá a piros, meleg vér. A sulyosan megsebesült ember még mindig közeledett a vadorzók felé, de most meg Mergl Ferenc sütötte el a puskáját, mire Szabó József, bár ez a lövés nem találta, visszafordult. Először az orvoshoz ment s csak sebeinek bekötözése után tett panaszt a csendőrőrsön. A megejtett nyomozás során Mergl Ferenc házánál házkutatást tartottak a csendőrök s találtak is ott egy vadászfegyvert. A két Mergl a kihallgatás alkalmával mindent konokul tagadott, azonban a velük szemben fennálló bizonyitékok oly súlyosak, hogy azok alapján a csendőrök mind a kettőt letartóztatták. Az eljárás szándékos emberölés kisérletének büntette cimén indult meg ellenük.

— **Bekő Mózsi panasza.** Bekő Mózsi helybeli Tobak-utca 19 sz, a. lakos műszerész tegnap délelőtt feljelentette a rendőrségen Rákos József 25 éves budapesti születésü vasesztergályos segédet, mert ez tőle 50 koronát kicsalt s azzal megugrott. Rákos bemaszlagoltaBekőMózsinak, hogy most lemegy Szegedre s onnan majd automobilon idejön Székesfehérvárra, hogy magával vigye Mózsi barátját, akinek ő Szegeden soffőri állást szerzett. Rákos azonban az 50 koronával az ördög tudja hova ment s ilyen formán felül tette Bekő Mózsit — de nem az automobilra.

— **Ebzárlat.** Özv. Györe Ferencné helybeli lakos kutyája tegnap délelőtt megveszett s mivel e kutya az egész várost bekóborolta, a rendőrfőkapitány 40 napi ebzárlatott rendelt el.

— **Szerencsétlenség munkaközben.** Mézner Márton 27 éves, nős móri napszámos f. hó 9-én reggel a móri vasutállomásnál csaknem életét vesztette. Ugyanis Krausz Ferenc napszámos társával egy fagerendákkal telt vaggont akart kiüresiteni s csusztatóul egy másfélöles fagerendát támasztott a vaggon oldalához, de oly rosszul, hogy az fölbillent és az ő fejére esett. Mézner vértől boritva, eszméletlenül terült el a földön. A nyomban előhivott dr. László Gyula orvos sulyos agyrázkódást konstatált és az életveszélyesen sérült munkást kocsin hazaszállittatta, ahol csak három nappal később tért eszméletre. Mézner most már a javulás utján van. A vizsgálat szerint a szerencsétlenségnek egyedül Mézner az oka. Meg is szenvedett érte.

— **Rossz leány.** Kovács Rozália cseléd-leányt, aki városunkban lakás és foglalkozás nélkül csavargott, erkölcstelen életet élt, a rendőrség 3 napi elzárásra és illetőségi helyére, Pusztaapátiba toloncolásra itélte.

A Megyeház-tér 13 sz. alatti házban egy 5 szobás lakás megfelelő mellékhelyiségekkel január végére kiadó.

SZINHÁZ.

Cigány szerelem. A mit megjósoltunk, beteljesedett. Természetesen nem azért teljesedett be mert mi megjósoltuk, hanem azért mert a Cigány szerelem egy oly kiváló, a mi körülményeink között pedig annyira jól és előkelően előadott darab, hogy a közönségnek érezni kell a vonzerőt. Jöttek is a megnézésére most már a negyedik zsufolt ház, a mely mosolyogva, kacagva, tapsolva, tombolva élvezte a játék nyujtotta kedves jeleneteket. Természetes, hogy ez alatt az idő alatt a játék csak javult. Szinészeink mindinkább otthonossá váltak a maguk szerepkörében és oly pompás gördülékenységgel nyujtják a nekik is szivük szerint való játékot, hogy gyönyörüség nézni. Szóval alig lehet eléggé dicsérni ezt a szép darabot. Annál inkább szükségesnek tartjuk észrevenni azt a különösen célzatos és egyéni hajlandóságból származó és ép azért mindenütt visszatetsző támadást, a melyben a társulat koloratur primadonnáját Fábián Linkát az egyik lap kritikusa részesiti. Magunk is megjegyeztük, hogy Fábián Linka éneke az ő óriási szerepkörében i t-ott megcsuszamlik, de elismertük, hogy valóban nagyon szép hanganyaga, pompás megjelenése van s általánosságban megnyeri a közönség tetszését. Paxi Margit szonban sehogyan se nyerte meg a közönség tetszését. A megjelenése gyarló volt, a játéka annál is kevesebb, ha pedig a hangjában csak annyi hamiság lett volna mint Fábián Linkáében, a többi gyengeségét szivesen megbocsáthattuk volna neki.

Szinházi hirek. Szerdán és csütörtökön egy uj csillag ragyogásában lesz alkalma gyönyörködni közönségünknek. Tisza Karola a nagyváradi szinház szubrett énekesnője fog vendégszerepelni a Luxemburg grófjában, azután bedig a Balkáni hercegnőben. Szalkai direktornak olyan szándékai vannak, hogy esetleg Kovács Hanna helyébe szerződtetni fogja.

Kormos Ilonka megvált a Király Szinháztól. Ez a hir száguldott ma a városon keresztül s e röpke hirben annyi szenzáció. Miért? Kiért? Ki tudna erre most felelni? Mi bizonyosan nem. Legalább ez idő szerint nem. Ránk nézve a csapás egyelőre annyi, hogy Kormos Ilonka erre a hétre megfoszt bennünket kilátásba helyezett becses vendégszereplésétől.

—

Heti műsor:

Kedd: Kuruzsló. Déri Béla fellépte.
Szerda: Luxemburg grófja.
Csütörtök: Balkáni hercegnő.
Péntek: Cigány szerelem.

Szerkesztői üzenetek

Érdeklődő. E. *Tóth* Juliának lapunkban is birált *Lót* cimü könyvéről a Budapesti Hirlapban a következő kritikát olvashatja:

Lót. Eőrsy Tóth Julia fantasztikus mesének nevezi regényét. Fantasztikusnak eléggé különös is a dolog, csak éppen a mese hiányzik belőle. Egy fiatal, irónőnek készülő leány meglehetősen érzéki és nagyon is esztétikai izlés nélkül való szerelmi flörtje ez a történet, egy ötvenéves kritikussal. Tóth Julia széditő vonalakkal rajzolja meg a Glóriának, a regény hősnőjének irói karrierjét, de nekünk keveset mutat ragyogó tehetségéből, mi csak az erkölcstelen és izgató flörtöt látjuk, melynek ujra meg ujra előttünk való lejátszódása untat, fáraszt, boszant. A regény néha tobzódik az érzéki tüzekben és kifejezésekben bár alapjában véve sok naivitásról tesz tanubizonyságot. Tóth Juliától nem lehet bizonyos irói készségeket elvitatni, kár hogy nem más témára használta föl e képességeket. A könyv Lampelnél jelent meg, ára nincs ráirva.

Anyakönyvi statisztika.

1910. december hó 31-től 1911. január hó 14-ig.

Születés. Született: 10 törvényes fiu, 19 leány, törvénytelen fiu 2, leány 2, halvaszületett törvényes fiu 1, leány 0, törvénytelen fiu 0, leány 0. Összesen 34.

Halálozás. Elhalt: 7 éven aluli 5 törvényes fiu, 4 nő, 7 éven felüli 8 férfi, 6 nő, 0 törvénytelen fiu, 0 leány. Összesen 23.

Eszerint a születés a halálozást 11-el mulja felül.

Meghaltak:

Csurgai Horvát Anna rk. 16 napos, Öreg-u. 10, — Herczeg Andrásné, Váli Julianna rk. 68 éves, Gyümölcs-u. 22. — Szabó Ilona rk. 15 napos, Öreg-u. 35. — Héjj Ferenc rk. magánzó 82 éves Rác-u. 37. — Hindelang Borbála rk. 71 éves, Reseta János-u. — Antal Károly rk. 3 éves Malom-u. 37. — Vincze István kéregető, 61 éves, Szent Györgykorház. — Janzsó Ilona rk. 14 napos, Vargacsatorna part 5. — Gazdag Péter rk. 6 hónapos, Szeder-u. — Ripka József rk. magánzó 82 éves, Rác-u. 8. Galambos István rk. 19 éves gymáziumi érettségit tett, Ősz-u. 2. — Pék Béla rk. 59 éves nyug. vm. árvaszéki levéltárnok Bank-u. 6. — Özv. Stadler Rudolfné, Hartl Paula rk. 74 éves Cserepes-köz 1. — Tirer Péternő, Kellár Magdolna rk. 79 éves, Szárazrétek. — Horváth Jánosné, Lerf Katalin rk. 56 éves. Zámoly-u. 70. — Gruber János rk. napsz, 57 éves, Szent György-kórház. — Langmái János rk, 2 éves F.-Királysor 7. — Nagy Mihály rk. 4 hónapos, Öreg-hegy 891. — Gréger Vendel rk. vm. hiv. szolga 57 éves Homoksor 21. — Eggenberger Lajos 46 éves, nyug. tanitó Szent György-kórház. — Kohári Julianna, ág. h. ev. 2 hónapos, Mann-téglatelep. — Szabó Károly ref. 4 éves, Szeder-u. 7. — Szabó Mártonné, Halász Erzsébet rk. 26 éves, Szent György-kórház.

Piaci árak.

Buza	21·20	21·10
Rozs	14·90	14·40
Zab	16·40	16·20
Árpa	15·40	15·20
Tengeri	10·60	
Buzaliszt	36·—	
Középfehér	34·32	
Rozsliszt	28·—	
Középminőségü	34·—	
Burgonya	6·80	
Borsó	50·—	
Széna	6·60	5·70
Szalma	5·60	3·40
Marhahus	1·44	
Tüzifa (kemény)	11·—	
Tüzifa (puha)	9·—	
Kőszén	3·20	

ZILZER MANÓ
férfi-, fiu- és gyermekruha raktára
Székesfehérvár, Szögyény-Marich-utca.
Állandóan nagy raktáron mindenféle
férfi-, fiu- és gyermekruhák
ugyszintén
papi öltönyök,
Ferenc József-kabát,
köpenyek (havelok)
bőrkabátok, utazóbundák,
raglan-felöltők, kabátok.

Nyomatott az Egyházmegyei Könyvnyomdában Székesfehérvárott.

00000036